

Richtsnoeren voor de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit

Richtsnoeren voor de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit

1. Inleiding

- 1.1. Op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1094/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (hierna de "EIOPA-Verordening")¹ vaardigt EIOPA aan de toezichthoudende instanties deze richtsnoeren uit over de te volgen werkwijze wat betreft de toepassing van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (hierna "Solvabiliteit II")².
- 1.2. Deze richtsnoeren zijn gebaseerd op de artikelen 41, 44, 45 en 246 van Solvabiliteit II en op de artikelen 262 en 306 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EG (hierna "Gedelegeerde Verordening 2015/35 van de Commissie")³.
- 1.3. Van de toezichthoudende autoriteiten wordt verwacht dat zij erop toezien dat ondernemingen prospectief kijken naar de risico's waaraan zij worden blootgesteld.
- 1.4. In deze richtsnoeren ligt de nadruk niet zozeer op de wijze waarop deze beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (hierna "ORSA") moet worden uitgevoerd, als wel op wat met deze beoordeling bereikt moet worden. Een voorbeeld: aangezien de beoordeling van de algehele solvabiliteitsbehoeften is gebaseerd op de eigen inschatting van de onderneming van haar risicoprofiel en van het kapitaal en andere middelen die nodig zijn voor het aanpakken van deze risico's, moet de onderneming ook zelf bepalen hoe zij – gezien de aard, omvang en complexiteit van de risico's die inherent zijn aan haar activiteiten – de beoordeling uitvoert.
- 1.5. EIOPA erkent en ondersteunt de ontwikkelingen en resultaten die op nationaal en mondiaal niveau buiten de Europese Unie hebben plaatsgevonden c.q. zijn bereikt met betrekking tot het vaststellen van normen voor prospectieve beoordelingen van ORSA. EIOPA verwacht echter niet dat toezichthoudende autoriteiten in derde landen deze richtsnoeren toepassen. Desalniettemin zijn de richtsnoeren onderworpen aan een equivalentie-analyse. Waar verwezen wordt naar groepsstructuren of groepsniveau, zijn de richtsnoeren alleen van toepassing op groepen in de Europese Economische Ruimte (hierna "EER"). De richtsnoeren zijn van toepassing op bijkantoren binnen de Europese Unie van verzekerings- of herverzekeringsondernemingen waarvan het hoofdkantoor in

¹ PB L 331 van 15.12.2010, blz. 48-83.

² PB L 335 van 17.12.2009, blz. 1-155.

³ PB L 12 van 17.01.2015, biz. 1.

hun landen gevestigd is en die activiteiten in de zin van de eerste alinea van artikel 2, lid 1, van Solvabiliteit II verrichten.

- 1.6. Het is van cruciaal belang dat het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan (*administrative, management or supervisory body*, hierna "AMSB") van de onderneming op de hoogte is van alle materiële risico's waaraan de onderneming is blootgesteld, ongeacht of deze risico's zijn meegenomen bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste (*Solvency Capital Requirement*, hierna "SCR") en of deze risico's wel of niet kwantificeerbaar zijn. Het is ook van vitaal belang dat het AMSB een actieve rol vervult bij de ORSA door leiding aan te geven aan het proces en vraagtekens te zetten bij de uitkomsten.
- 1.7. Indien een groep om een ORSA volgens de derde alinea van artikel 245, lid 4, van Solvabiliteit II wil verzoeken, is vereist dat de processen binnen de groep een hoog niveau van consistentie hebben.
- 1.8. De richtsnoeren gelden zowel voor individuele ondernemingen als op groepsniveau. Daarnaast komen in de richtsnoeren punten aan de orde die van belang zijn voor de bijzonderheden vanuit het gezichtspunt van de groep voor de ORSA, in het bijzonder met betrekking tot specifieke groepsrisico's of risico's die minder relevant zouden kunnen zijn op het niveau van individuele ondernemingen dan op groepsniveau.
- 1.9. De relevante richtsnoeren voor individuele ondernemingen zijn mutatis mutandis van toepassing op de ORSA op groepsniveau. Daarnaast moeten groepen rekening houden met de groepsspecifieke richtsnoeren.
- 1.10. Voor de toepassing van deze richtsnoeren zijn de volgende definities geformuleerd:
 - a) "groepsniveau": coherente economische entiteit (holistisch perspectief) die alle entiteiten in de groep omvat, zoals bedoeld in EIOPA's Richtsnoeren voor het governancesysteem;
 - b) "ORSA op groepsniveau": prospectieve beoordeling van de eigen risico's die op groepsniveau wordt uitgevoerd;
 - c) 'enkel ORSA document': een document (toezichtsrapportage van de ORSA) inzake de ORSA die op dezelfde referentiedatum en in dezelfde periode op het niveau van de groep en op het niveau van een aantal dochterondernemingen is uitgevoerd met de instemming van de toezichthouder, zoals bedoeld in de derde alinea van artikel 246, lid 4, van Solvabiliteit II.
- 1.11. Termen die niet zijn gedefinieerd in deze richtsnoeren, hebben de betekenis die is vastgelegd in de rechtshandelingen waarnaar in de inleiding is verwezen.
- 1.12. Deze richtsnoeren gelden vanaf 1 januari 2016.

Richtsnoer 1 – Algemene benadering

- 1.13. De onderneming moet voor de ORSA haar eigen processen met passende en adequate technieken die zijn afgestemd op haar organisatiestructuur en riskmanagementsysteem, met inachtneming van de aard, omvang en complexiteit van de risico's die inherent zijn aan haar activiteiten, ontwikkelen.

Richtsnoer 2 – Rol van het AMSB: top-downbenadering

- 1.14. Het AMSB moet een actieve rol vervullen bij de ORSA, onder meer door sturing te geven aan de wijze waarop de beoordeling wordt uitgevoerd, en door de resultaten op de proef te stellen.

Richtsnoer 3 – Documentatie

- 1.15. De onderneming moet ten minste beschikken over de volgende documentatie betreffende de ORSA:
- a) het document waarin het ORSA-beleid is verwoord;
 - b) de vastlegging van elke ORSA;
 - c) een interne rapportage van elke ORSA;
 - d) een rapportage aan de toezichthoudende autoriteit van de ORSA.

Richtsnoer 4 - Beleid betreffende ORSA

- 1.16. Het AMSB van de onderneming moet zijn goedkeuring aan het ORSA-beleid geven. Dit beleidsdocument moet ten minste het volgende bevatten:
- a) een beschrijving van de geïmplementeerde processen en procedures voor het uitvoeren van de ORSA;
 - b) een beschouwing van het verband tussen het risicoprofiel, de goedgekeurde risicotolerantielimiten en de algehele solvabiliteitsbehoeften;
 - c) the methode en methodologie die informatie inhouden over
 - (i) hoe en hoe vaak stresstests, gevoeligheidsanalyses, reverse stresstests of andere relevante analyses moeten worden uitgevoerd;
 - (ii) datakwaliteitsnormen;
 - (iii) de frequentie van de beoordeling zelf en de motivering voor de toereikendheid van de gekozen frequentie, waarbij in het bijzonder de volgende elementen moeten worden meegenomen: het risicoprofiel van de onderneming en de volatiliteit van haar algehele solvabiliteitsbehoeften gerelateerd aan haar kapitaalpositie;
 - (iv) de timing van de uitvoering van de ORSA en de omstandigheden die aanleiding geven tot het uitvoeren van een ORSA buiten de vastgelegde frequentie van een dergelijke beoordeling.

Richtsnoer 5- Vastlegging van elke ORSA

- 1.17. De onderneming moet elke ORSA en de resultaten daarvan met bewijsstukken staven en documenteren.

Richtsnoer 6 - Interne rapportage van ORSA

- 1.18. De onderneming moet alle relevante personeelsleden op de hoogte stelt van ten minste de resultaten en conclusies van de ORSA zodra het AMSB het proces en de resultaten heeft goedgekeurd.

Richtsnoer 7 - Beoordeling van de algehele solvabiliteitsbehoeften

- 1.19. De onderneming dient te zorgen voor een kwantificering van de kapitaalbehoeften en een beschrijving van de andere middelen die nodig zijn voor het aanpakken van alle materiële risico's, ongeacht of de risico's kwantificeerbaar zijn.
- 1.20. Voor zover van toepassing moet de onderneming de vastgestelde materiële risico's aan een voldoende breed scala van stresstests of scenarioanalyses onderwerpen om op die manier te voorzien in een toereikende basis voor de beoordeling van de algehele solvabiliteitsbehoeften.

Richtsnoer 8 – Prospectief gezichtspunt van de algehele solvabiliteitsbehoeften

- 1.21. De onderneming moet erop toezien dat haar algehele solvabiliteitsbehoeften prospectief is, met inbegrip, voor zover relevant, vanuit het gezichtspunt op middellange of lange termijn.

Richtsnoer 9 – Grondslagen voor opneming op de balans en waardering inzake de algehele solvabiliteitsbehoeften

- 1.22. Ingeval de onderneming bij de beoordeling van haar algehele solvabiliteitsbehoeften andere grondslagen voor opneming op de balans en waardering gebruikt dan die op basis van Solvabiliteit II, moet zij uitleggen hoe het gebruik van die afwijkende grondslagen voor opneming op de balans en waardering ervoor zorgt dat beter rekening wordt gehouden met het specifieke risicoprofiel, de goedgekeurde risicotolerantielimiten en de bedrijfsstrategie van de onderneming en tegelijkertijd aan het vereiste van een gezonde en prudente bedrijfsvoering wordt voldaan.
- 1.23. De onderneming moet een kwantitatieve raming maken van het effect dat het gebruik van de afwijkende grondslagen voor opneming op de balans en waardering heeft op de beoordeling van de algehele solvabiliteitsbehoeften, in die gevallen waarin de gebruikte grondslagen voor opneming op de balans en waardering afwijkend zijn van de grondslagen van Solvabiliteit II.

Richtsnoer 10 – Voortdurende naleving van de wettelijke kapitaalvereisten

- 1.24. De onderneming dient te analyseren of de onderneming continu aan de kapitaalvereisten van Solvabiliteit II voldoet. Als onderdeel van deze beoordeling dient de analyse ten minste het volgende te omvatten:
 - a) de potentiële toekomstige materiële veranderingen in het risicoprofiel;
 - b) de kwantiteit en kwaliteit van het eigen vermogen voor de hele looptijd van het bedrijfsplan;
 - c) de samenstelling van het eigen vermogen naar gelang de tiers en hoe die samenstelling tijdens de looptijd van het bedrijfsplan kan veranderen als gevolg van aflossing, terugbetaling en vervaldata.

Richtsnoer 11 – Voortdurende naleving van de technische voorzieningen

- 1.25. De onderneming dient erop toe te zien dat de actuariële functie van de onderneming:
- a) input verschaft aangaande de vraag of de onderneming de vereisten betreffende de berekening van de technische voorzieningen continu zou naleven;
 - b) potentiële risico's vaststelt die voortvloeien uit onzekerheden die zijn verbonden aan deze berekening.

Richtsnoer 12 – Afwijkingen van aannames die ten grondslag liggen aan de berekening van het SCR

- 1.26. De onderneming moet beoordelen of haar risicoprofiel afwijkt van de aannames die ten grondslag liggen aan de berekening van het SCR en of deze afwijkingen significant zijn. De onderneming kan als eerste stap een kwalitatieve analyse uitvoeren en indien die analyse uitwijst dat de afwijking niet significant is, is het niet vereist een kwantitatieve beoordeling uit te voeren.

Richtsnoer 13 – Koppeling met het strategisch-beheerproces en besluitvormingskader

- 1.27. De onderneming moet de resultaten van de ORSA en de in dit beoordelingsproces verworven inzichten meenemen, en dit, ten minste bij:
- a) haar kapitaalbeheer,
 - b) haar bedrijfsplanning,
 - c) haar productontwikkeling en -ontwerp.

Richtsnoer 14 – Frequentie

- 1.28. De onderneming moet de ORSA ten minste jaarlijks uitvoeren.

Richtsnoer 15 - Reikwijdte van de ORSA op groepsniveau

- 1.29. De deelnemende verzekerings- of herverzekeringsonderneming, de verzekeringsholding of de gemengde financiële holding dient de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit op groepsniveau zodanig vorm te geven dat deze het karakter van de structuur van de groep en het bijbehorende risicoprofiel weerspiegelt. In het bereik van die beoordeling van het risico en de solvabiliteit op groepsniveau dienen zij de materiële risico's van alle tot de groep behorende entiteiten mee te nemen.

Richtsnoer 16 – Rapportage aan de toezichhoudende autoriteiten

- 1.30. De deelnemende verzekerings- of herverzekeringsonderneming, de verzekeringsholding of de gemengde financiële holding dient de toezichtsrapportage inzake de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit op groepsniveau te doen toekomen aan de groepstoezichthouder. Het document dat met de uitkomsten van de beoordeling op groepsniveau aan de groepstoezichthouder wordt verzonden, dient in dezelfde taal te zijn als de reguliere toezichtsrapportage van de groep.

1.31. Indien een enkel ORSA document is opgesteld, dient de deelnemende verzekerings- of herverzekeringsonderneming, de verzekeringsholding of de gemengde financiële holding op verzoek van een lid of nieuw lid van het college te zorgen voor de tijdige verstrekking aan de verzoeker van een vertaling, in de officiële taal van die lidstaat, van het gedeelte van de informatie in die beoordeling dat op de onderneming in kwestie betrekking heeft.

Richtsnoer 17 – Algehele groepsspecifieke solvabiliteitsbehoeften

1.32. De deelnemende verzekerings- of herverzekeringsonderneming, de verzekeringsholding of de gemengde financiële holding moet in toereikende mate de effecten van alle groepsspecifieke risico's en onderlinge afhankelijkheden binnen de groep beoordeelen, alsook het effect van deze risico's en onderlinge afhankelijkheden op de algehele solvabiliteitsbehoeften, daarbij rekening houdend met de specifieke kenmerken van de groep en het feit dat sommige risico's kunnen worden opgeschaald tot het niveau van de groep.

1.33. In overeenstemming met Richtsnoer 5 inzake de vastlegging van elke beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit dient de deelnemende verzekerings- of herverzekeringsonderneming, de verzekeringsholding of de gemengde financiële holding in de vastlegging van de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit op groepsniveau ten minste een beschrijving op te nemen van de wijze waarop de volgende factoren zijn meegenomen in de beoordeling van de algehele solvabiliteitsbehoeften:

- a) de identificatie van de mogelijke bronnen van kapitaal binnen de groep en de identificatie van de potentiële behoeften aan extra kapitaal;
- b) de beoordeling van de beschikbaarheid, overdraagbaarheid of fungibiliteit van kapitaal;
- c) verwijzingen naar beoogde overdrachten van kapitaal, van welke aard dan ook, binnen de groep, die een materieel effect op een entiteit binnen de groep zouden kunnen hebben, en de gevolgen daarvan;
- d) in overeenstemming brengen van strategieën op het niveau van individuele ondernemingen met strategieën op het niveau van de groep;
- e) specifieke risico's waaraan de groep zou kunnen worden blootgesteld.

Richtsnoer 18 – Groepspecifieke vereisten inzake de voortdurende naleving van de kapitaalvereisten uit de regelgeving

1.34. In overeenstemming met Richtsnoer 5 inzake de vastlegging van elke beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit dient de verzekeringsonderneming of herverzekeringsonderneming, de verzekeringsholding of de gemengde financiële holding in de vastlegging van de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit op groepsniveau ten minste een beschrijving op te nemen van de wijze waarop de volgende factoren zijn

meegenomen in de beoordeling van de continue naleving van de vereisten uit de regelgeving:

- a) de identificatie van de bronnen van eigen vermogen binnen de groep voor het geval dat extra eigen vermogen nodig is;
- b) de beoordeling van de beschikbaarheid, overdraagbaarheid of fungibiliteit van eigen vermogen;
- c) verwijzingen naar geplande overdrachten van eigen vermogen, van welke aard dan ook, binnen de groep, die een materieel effect op een entiteit binnen de groep zouden hebben, en de gevolgen daarvan;
- d) in overeenstemming brengen van strategieën op het niveau van individuele ondernemingen met strategieën op het niveau van de groep;
- e) specifieke risico's waaraan de groep kan worden blootgesteld.

Richtsnoer 19 - Specifieke vereisten voor het enkel ORSA document

1.35. In geval van een verzoek om de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit volgens de derde alinea van artikel 246, lid 4, van Solvabiliteit II, dient de deelnemende verzekerings- of herverzekeringsmaatschappij, de verzekeringsholding of de gemengde financiële holding het volgende aan de groepstoezichthouder te overleggen:

- a) een lijst met ondernemingen waarvan de door artikel 45 van Solvabiliteit II vereiste, individuele beoordelingen worden bestreken door het enkele document inzake de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit, met inbegrip van de reden voor de gemaakte keuze;
- b) een beschrijving van hoe op het niveau van die ondernemingen aan de governancevereisten wordt voldaan en in het bijzonder hoe de bestuurlijke, beleidsbepalende of toezichhoudende organen van de dochterondernemingen betrokken worden bij het beoordelingsproces en de goedkeuring van het resultaat;
- c) een beschrijving van hoe het enkele document inzake de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit is ingericht, zodat de groepstoezichthouder de individuele beoordelingen kan afscheiden voor de andere toezichthouders in het college;
- d) indien nodig, een specifieke indicatie van welke vertalingen nodig zijn, met specifieke aandacht voor tijdpad en inhoud.

Richtsnoer 20 – Opnemen van verbonden verzekerings- en herverzekeringsondernemingen van derde landen

1.36. Bij de beoordeling van de algehele solvabiliteitsbehoeften van de groep dient de deelnemende verzekerings- of herverzekeringsonderneming, de holding of de gemengde financiële holding rekening te houden met de aan activiteiten in derde landen verbonden risico's op dezelfde consequente wijze zoals dat wordt

gedaan voor activiteiten in de EER, met speciale aandacht voor de overdraagbaarheid en fungibiliteit van kapitaal.

Nalevings- en rapportageregels

- 1.37. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht uit hoofde van artikel 16 van de EIOPA-verordening. Ingevolge artikel 16, lid 3, van de EIOPA-verordening moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om de richtsnoeren en aanbevelingen na te leven.
- 1.38. Bevoegde autoriteiten die voldoen of van plan zijn te voldoen aan deze richtsnoeren, dienen deze op een passende manier op te nemen in hun wetgevende of toezichthoudende kader.
- 1.39. Bevoegde autoriteiten bevestigen EIOPA binnen twee maanden na publicatie van de vertaalde versies of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn hieraan te voldoen, of geven anders redenen voor niet-naleving op.
- 1.40. Indien op deze uiterste datum geen antwoord is ontvangen, zullen de bevoegde autoriteiten worden beschouwd als autoriteiten die niet voldoen aan de rapportageverplichtingen, en als zodanig worden geregistreerd.

Slotbepaling inzake herzieningen

- 1.41. Deze richtsnoeren kunnen door EIOPA worden herzien.